

Anonim

GHAZELS
Poèmas persans

Revirat en Occitan per JF Brun
(d'après una revirada dau persan
en francés per Marguerite Féré
Éditions Paris, Bossard, 1925).

Biblioteca de reviradas del PEN club de lenga d'Oc
Volum tresen
2013

LO DERVIS

Te demandèrè l'aumòina d'un agach,
E desvirèrès los uòlhs.

Te demandèrè l'aumòina d'un sorire,
E ton visatge se cambièt en pèira.

Te demandèrè l'aumòina d'un poton,
E me respondeguèrès : vai t'en.

Ò ma cardonilha, sens un agach, sens un sorire, sens un poton,
cossí pòde contunhar mai mon camin ? E a quana fònt cau que
m'anèsse amorrar, s'ai set de tu eternament ?

SAÏFAH

Saïfah, mon arma, perquè te vestisses dau charchaf dau temps que lo vent alena sus la plana e fai volar los calhaus trencants ?

Saïfah, corona de ma tèsta, perquè batega ton sen a bèles patacs mai cochoses que la fuòlha de la platana estrementida per lo ventàs de la plana ?

Saïfah, lutz de mos uòlhs, perquè ton agach tan vesiat es vengut mai secarós que la plana assecada per lo vent ?

*

* *

Me revestisse dau charchaf - ò maudich - per m'enairar dins lo vent de la plana dins los braces d'aquel que m'espèra.

Mon sen batega fins a me desrompre l'arma - ò maudich - perquè ta man messorguèira esbrighèt sens s'esmòure la copa lèima de mon còr.

Mon agach es secarós - ò maudich - perquè que totas mas lagremas las traguère au rajal que me negarà, dins la plana.

PERQUE ?

Perqué cantas - ò Bulbul – puòi que s'es taisuda la votz de ma benaimada ?

Perqué escandilhas - ò Sorelh – puòi que los uòlhs de ma benaimada se son barrats ?

Perqué sómias – ò Joventa – puòi que lo bonur es un miratge sempitèrne?

- Encara cante - ò Desconsolat - puòi que d'autres còrs son dins l'alegria.

- Encara escandilhe - ò Desconsolat - puòi que d'autres agachs escandilhan tanben.

- E vaquí perqué sómie – ò Jovent – aquò's que, deman, benlèu, tu m'aimaràs.

LA CONCA

L'aiga a plen bòrd rajòla dins la conca,
E aquò's la cançon de la prima.

Lo rosièr se desfuòlha sus la conca
E aquò's lo carmin dau printemps.
Lo sorelh fadeja sus la conca,
E aquò's lo risolet dau printemps.

*

**

La luna tencha d'argèntiu l'aiga de la conca,
E aquò's sa cara pallinèla d'amor.

Mas la nuòch enfosquís la conca,
E mon còr sap pas pus se Ela m'aima.

LA TREVANÇA

Vese lo sorelh qu'esbleugís,
E aquò's sos uòlhs.

Alise los gruns d'ambre de mon chipelet,
E aquò's sa gauta.

Desviste l'autciprés auturós,
E aquò's son auçada.

Nifle la ròsa de Kasvine,
E aquò's ton alenada.
Ausisse l'aiga dau kanot que cançoneja,
E aquò's ta votz.

E se trepege una vipèra,
aquò's ela que me trèva, un còp de mai.

LA NAFRA

Aquò's pas lo Kandjar que la faguèt :
Mos enemics èran jos sos tibanèus.

Aquò's pas un revenge escasut :
Aqueles que i ai fach escòrna son mòrts de ma quita man.
Aquò's pas l'azard tucle :
L'azard quora s'endeven amb ma caminada finís qu'i vei clar.

Se ma vida s'escola e me quita
Aquò's que sos uòlhs m'an nafrat a mòrt
E qu'Ela n'aima un autre.

CLAR DE LUNA

La luna acolorís de blau l'òrt e, dins l'ombrina, Zeineh sómia. S'agremolís sus la riba dau riu clarinèl, amb un gensemín a las bocas, son arma es tresludenta d'amor. Cada patac de son còr escandís lo nom dau benaimat e la cançon de l'aiga li o tòrna dire. Zeineh sorís ; la flor dau gensemín acomença de bategar.

L'ora s'escorrís. L'òrt ven mai blau. La luna a quitat lo palmièr dentelat e lisa darrièr lo sèrre ; un rossinhòl prelude ; sas nòtas enamoradas se degranan una a cha una dins la nuòch ausenta. Zeineh aubora sa cara, e ritz.

Mas la flor dau gensemín s'es escapada de sas boquetas. Es estada enrebalada per lo riusset ont la luna se miralha pas pus...

Zeineh s'estrementís. Son agach cèrca los petals tombats dins lo rag de l'aiga. Mas lo rag s'es emportada la flor dau gensemín e, enlai, la rana entristesida sembla que plora una jòia enanada.

La flor dau gensemín es luònh ; a tragut son perfum dins l'aiga fugidissa. Dins lo còr de Zeineh i a pas pus res, solament lo recòrd dau perfum.

LA SABLE

Son gran tebés lisa entre los dets coma una caranchona, Parièr lisèt sus mon arma lo risolet vesiat d'Aïcha. Mil autres risolets an passat sus mon arma.

Un i faguèt una cremadura ; l'autre i laissèt un dard. Ont retrobarai, dins le desèrt de ma vida,

Lo gran de sabla que siaguèt lo risolet d'Aïcha ?

SON AMOR

Traguères d'encens sus mos uòlhs de gasèla.
Encanères la musica de ma votz
T'embriaguères dau primtemps de mon cadavre
Puòi, trepegères mon còr.

ORGUÒLH

Aviá cantat a l'univèrs entièr sa benurança,
E l'abelha butinaira contava a la ròsa aquel amor unic.

Lo jorn que siaguèt traïda digús o solfinèt pas,
E aquelas que son estadas deslaissadas, a ras de son tombèu, venián
somià, en sospirant :
« Aquela d'aquí siaguèt urosa ».

ES MÒRTA

Dins aquela font aviá begut.
Es mòrta – e la fònt s'es pas aturada.

Aquel mèl lo gostèt.
Es mòrta – e lo mèl es demorat tan doç.
Sus aquel rosièr s'es clinada.
Es mòrta – e lo rosièr totjorn florís.

Mas mon còr, l'aviá pres, ela, entre sas mans.
Es mòrta - e mon còr demòra au fons de son tombèu.

LA SET

Jos la tenda - ò ma benaimada – t'espère, aqueste vèspre.

Kerim ! Pren ma bandièira e quilha la en marca d'alegria sus lo cimèl de ma tenda.

E de lunas quant n'i a que se son inscrichas dins la capa dau cèl desempuòi qu'ai set de tu - ò ma tant aimada - car lo sang expandit de mos enemics a pas jamai amaisada aquela set de mon còr.

Lo calabrun espia ja lo jorn que s'avalís. Lo sorelh trai ja son adieussiatz reiau dins una cavaucada tresludenta de nívols. Los vels dau ser s'expandisson un a cha un sus la jornada alassada ; enclausisson de tenèbras las bocas convulsadas dels morents e reculisson dins sos plecs silents lo darrièr crit de ràbia dels vencits.

Kerim ! Au cim de la montilha vejaquí la caravana, aparaira de mon tesaur vivent !

S'es levat lo vent dau desèrt. Espia se son alenada fai fèsta a ma bandièira desplegada. Ò mon còr, mon còr enduresit per las batalhas, tas bombrinadas se son retrobat un primtemps de joinessa enfugida.

Kerim ! Lo vent dins lo desèrt alena e tant e mai. Salís ara de la tenda e espia se ma bandièira resistís a son buf descabestrat.

- La bandièira floqueja dins lo vent - Ò cherif - e cada ondulacion que fai ditz a l'espandida tas victòrias.

Kerim ! Karim ! Lo vent dins lo desèrt s'es cambiat en tempèsta.
Vai, joine òme, vai te'n sosténer amb ton braç mascle la bandièira de ma glòria.

Kerim fai çò que ditz son mèstre.

Dobris lo portal de la tenda.

E tota aquela sabla l'embòrnia.

Passa lo lindau de la tenda.

E la nuòch l'agolopa.

S'avança per manténer la bandièira.

E aquí Safiah, l'Esperada, qu'estanca sa set, amorrada a sas bocas.

M'AGUÈSSES DICH...

M'aguèsses dich : Balha-me lo chival que mai t'agrada,
Ieu t'auriái respondegut : Aguèsses pas ges de laguis, pren te lo
chival qu'afeccione, de qué i fai ! soi encadenat a tos ginolhs.

M'aguèsses dich : Fai-me l'ofèrta de totes tos tesours. T'auriái
respondegut : Pren-te los sens comptar totes mos tesours. De qué i
fai ! soi sempre ton deveire.

M'aguèsses dich : Fai-me lo dòn de tot ton sang, e iei t'auriái
respondegut: Pren-te sens remòrs tot mon sang, de qué i fai ! Que
possedisses ja mon arma tota entièira.

Mas, se m'aguèsses dich : brigalha ton cotèl de Kandjar, t'auriái
respondegut: Femna, jamai, abans qu'amb el t'aguèsse trencat lo cap
!

CONFIDENCIAS

Aime mai la nuòch, ditz Aïcha,
Tot dormís e pòde plorar dins lo silenci.

Aime mai lo jorn, ditz Zeineh,
Tot es jòia e digús vei pas ma lanha.

REMEMBRANÇA

A mas bocas lo gost dau mèl :

Son poton.

Dins mon arma un rebat dau paradís :

Sos uòlhs.

Dins mon còr un ponhal :

Sos juraments.

GARGUILH

Perqué me demandas - ò Gulnar – quane jorn s'es incendiàt mon còr, que uòi mon còr es pas pus que de cendres escampilhadas ?

Perqué me demandas - ò Gulnar – quane jorn nòstres sorires se son parlats, que uòi l'aclapeirat el meteís auriá pas lo poder de confessar mas bocas ?

Perqué me demandas - ò Gulnar – quane jorn mos passes trepèron lo sòu sens fregar la formiga, que uòi mon pè voluntariá d'escrapochinar tot çò que respira ?

E perqué demandas - ò Gulnar – quane jorn mon arma s'es enflorida puòi que tos dets an escampat dins lo vent la ròsa espelida ?

E tu sai que me diràs - ô Mahmod - quane jorn Aïcha me raubèt un patac de ton còr ?

Sai que me diràs - ô Mahmod - quane jorn Aïcha recebèt lo tust de ton sorire complici ?

Sai que me diràs - quane jorn tos passes t'an aduch d'espereles cap a la fònt d'El Latif ?

E me diràs - ô Mahmod - quane jorn ton arma tressaliguèt davant Aïcha, clinada sus la fònt fresca ?

Mas de qué servís de riblar ensèm los cadenons dau borrelatge ?

Rassegura-te - ò Gorrinàs – aqueste vèspre poiràs alisarr sens malafacha la gauta de ta Desvergonhada, puòi que, ne fau lo jurament sus le Lòtus de la Bolièira, jamai mas lagremas trebolaràn pas pus l'aiga linda de la fònt asirada.

Quora se siaguèron dich aquò, sos agachs se tornèron mesclar, e aquò siaguèt un còp de mai una matinada d'estiu.

ELA ES COMA AQUÒ

Quora t'acaminas - ò Azizé - la gasèla sembla qu'es pesuga e l'antilòpa se diria qu'es estada entravada.

Quora sorises - ò Azizé - las pèrlas pèrdon aitanlèu tot son esclair e las ròsas se desfuòlhan, despichadas d'enairar una redolència tan bruta.

Quora cantas - ò Azizé - la boscarida desparla dau mèrle e lo rossinhòl sap pas pus dire res.

Mas quora cèrcas retna - ò Azizé - lo vizir e lo calender se carpinhan e l'umanitat tota entièira dopta de la bontat.

SE'N PÒT RESCONTRAR QUE SON COMA ELA

Quora ta boca la dobrisses - ò Gul-i-siah – desviste una baumarassa ont i son arrenqueiradas de pèrlas, que lo *tellal* las a pas volgudas.

Quora fins a ieu arriba ton alen - ô Gul-i-siah – aitanlèu agante una ròsa e me la bote sus lo nas.

Quora acomenças de contar quicòm - ò Gul-i-siah - las sèrps siblan dins los aires e los escorpions se tuan entre eles.

E quora lo silenci s'apodessa - ò Non volguda - lo monde es pas res mai qu'una palús que sus sa riba as coaquejat coma una rana.

PAGINA LEGIDA

Encara l'aviái pas vist
El sabíá ja qu'ère tras que polida.
Li aviái pas risolejat
El - ja – èra segur que m'aimava.
Encara li aviái pas parlat
El m'aviá ja promés un amor eternal
E quora puòi li traguère un agach,
Sos uòlhs, los desvirèt.
E quora - puòi – li soriguère,
sentiguère son còr comol de gaug.
E quora - puòi – li marmotegère « t'aimè »
Me respondeguèt : Basta ! Aime mai Azizé.

LO GENSEMIN DOBLE

Aïcha ne faguèt un colar qu'enrondèt a l'entorn de son còl, mas son det impacient n'a desromput lo fiu de seda.

Los gensemins s'escampilhan en plòja audosa ; n'i a un que demòra entravat dins sos peusses esfolissats, l'autre qu'a lisat fins au sòu. E un autre qu'es demorat entre doas popas que son mai cotissas que totes los *chelils* dau mes d'*amardâd*.

De qué balhariá pas Mansor, per èsser aquela flor que se viuta dins la combeta encantadissa de l'amor !

Aitanben lo còr de la joventa es una fònt qu'adosilha pas son aiga. E l'ora es pas encara venguda que de bocas enamoradas fagan un colar de potonas sus lo còl plegadís d'Aïcha.

PATIN-PATAN-PAS-RES

Un gran de sabla dins Son espardelha
E ara cau pas res de mai per que s'aluque
La gelosiá d'Afrassiab ?

ISBN

979-10-92642-01-8

EAN

9791092642018